

SMO-Raad Brunssum
De heer A. Houkes
Boskriek 27
6444 DK BRUNSSUM

Datum 3 november 2021
Uw kenmerk
Ons kenmerk 2000722/2000834

Onderwerp Informeel advies SMO-raad inzake
wijziging Verordening Wmo 2020 per 1-1-
2022

Geachte Leden van de SMO-Raad Brunssum,

Dank voor uw informeel advies op de voorgenomen wijziging van de Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Brunssum 2020. Wij beantwoorden uw vragen en/of suggesties middels een schriftelijke toelichting hieronder. Die is afgestemd met onze juridisch adviseur en strategisch beleidsmedewerker van de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed.

Vraag van de SMO-Raad

Toch zien we in de nota dat een verhuiskostenvergoeding een antwoord van de Gemeente kan zijn op een aanvraag van de burger om woningaanpassing. Met de ervaring sinds 2015 dat de rechter bij herhaling heeft gesteld dat een lumpsum voorziening niet in de plaats mag komen van een maatwerkvoorziening, vragen wij ons af of een antwoord van de Gemeente dat geen direct antwoord is op de vraag van de Burger (de Burger vraagt om een appel en krijgt een peer voorgehouden) door de rechter zal worden geaccepteerd. De SMO Raad heeft onvoldoende juridische kennis in huis om deze vraag te beantwoorden. Wij nemen aan dat in het voorstel aan het College een juridisch advies is bijgevoegd of dat in ieder geval juristen er naar hebben gekeken en zouden daar graag de tekst van inzien c.q. over geïnformeerd worden.

Antwoord gemeente Brunssum

De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) biedt gemeenten de mogelijkheid om een financiële tegemoetkoming in de verhuiskosten toe te kennen in de vorm van een forfaitair bedrag. Een cliënt krijgt hierdoor een tegemoetkoming in de kosten voor verhuizen en/of de herinrichting van de woning. De definitie van maatwerkvoorziening in de wet is daar ruim genoeg voor. De wet stelt wel als voorwaarde dat de financiële tegemoetkoming een passende bijdrage moet leveren aan de zelfredzaamheid en participatie van de aanvrager (CRvB 12-2-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:395 en CRvB 12-2-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:396, CRvB 27-3-2019, ECLI:NL:CRVB:2019:1166). Een financiële tegemoetkoming is geen lumpsum voorziening.

Telefoon
(045) 527 85 55
E-mail
gemeente@brunssum.nl

Postadres
Postbus 250
6440 AG Brunssum
Bezoekadres
De plein 1
6444 AT Brunssum

Bankgegevens
IBAN NL68BNGH0285001523
t.n.v. Gemeente Brunssum
KVK-nummer
14129999

Vraag van de SMO-Raad

Bij een aanvraag voor een woningaanpassing boven een (geschatte?) begroting van € 5000,--, wordt het primaat van verhuizen dus “automatisch” meegenomen in de overweging. Met het kostenniveau dat nu in de woningbouw geldt, lijkt het de SMO Raad dat er zo werkende nog slechts geringe aanpassingen vergoed gaan worden (verhoogde toiletpot wel, maar traplift ???). Om niet te vaak in discussie met cliënten te hoeven gaan en ook vanwege het huizenmarktprobleem stellen wij voor het bedrag te verruimen naar € 10.000,-

Antwoord gemeente Brunssum

Het primaat van verhuizen geldt in principe al (ongeacht de voorgestelde wijziging). Dit vloeit namelijk voort uit de (gedachtegang) van de Wet WMO. Het primaat van verhuizen betekent dat het verstrekken van een voorziening voor verhuizing en inrichting voorrang heeft op andere woonvoorzieningen.

De achterliggende gedachte bij het primaat van verhuizing is dat er zo efficiënt mogelijk met de beschikbare middelen en de woningvoorraad wordt omgegaan. Het college moet onderzoeken of het primaat van verhuizen aan de cliënt mag worden tegengeworpen, gelet op de individuele omstandigheden van cliënt (CRvB 31-08-2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BR6619).

Bij iedere casus moet het college de belangen afwegen en beoordelen of het primaat van verhuizen een compenserende voorziening is (ook als niet het niet expliciet in de Verordening wordt genoemd). Factoren waarop getoetst kan worden bij de belangenafweging zijn bijvoorbeeld:

- o De aanwezigheid van aangepaste of eenvoudig aan te passen woningen.
- o Kostenvergelijking tussen aanpassen en verhuizen.
- o De volkshuisvestelijke factor kan een rol spelen.
- o Woning moet binnen een medisch aanvaardbare termijn beschikbaar zijn.
- o Sociale omstandigheden.
- o Afstemming met andere voorzieningen.
- o De werksituatie.
- o Verandering in woonlasten.
- o Is cliënt huurder of eigenaar van de woning.
- o De wil van cliënt om te verhuizen.
- o Overige specifieke omstandigheden.

Als blijkt uit de belangenafweging dat de cliënt door middel van het primaat van verhuizen niet/onvoldoende wordt gecompenseerd, moet het college hiervan afwijken en een andere compenserende woonvoorziening verstrekken, bijvoorbeeld door de woning aan te passen.

Door een bedrag van € 5.000¹ te hanteren als grens voor het toepassen van het primaat van verhuizen hebben de maatwerkers bij de toegang een concreet handvat.

¹ In Brunssum komen dubbele woningaanpassingen steeds meer voor. Het grensbedrag is gebaseerd op de gemoeide kosten hoger dan één gemiddelde aanpassing (bijvoorbeeld een traplift of een badkameraanpassing).

Namelijk, zijn de kosten van de gevraagde woonvoorziening lager dan dat bedrag, dan blijft het primaat van verhuizen buiten beschouwing en hoeft er geen uitgebreid onderzoek plaats te vinden. Volgens jurisprudentie mag je een dergelijke begrenzing vastleggen in de Verordening, zie bijvoorbeeld Rechtbank Amsterdam 4-8-2020, ECLI:NL:RBAMS:2020:4627.

Een begrenzing is in de geldende Verordening niet vastgelegd. Een bedrag van € 10.000 wordt te hoog geacht als begrenzing, in verband met de kostenvergelijking tussen aanpassen en verhuizen.

Vraag van de SMO-Raad

Als dan het alternatief van verhuizen wordt besproken, is de vraag van de SMO Raad hoe realistisch dit is in de huidige woningmarkt. Wij gaan als SMO Raad geen onafhankelijk onderzoek starten naar de beschikbaarheid van aangepaste woningen in Brunssum, maar verwachten dat in het kader van dit voorstel door de beleidsafdeling WMO voor het College onderzoek is gedaan naar c.q. een beschrijving van de woningmarkt in Brunssum (met name voor wat de betreft de woningcorporaties) is gedaan/bijgevoegd. Ook hiervan willen wij graag de gegevens c.q. de tekst ontvangen.

Antwoord gemeente Brunssum

Eén van de factoren die moet worden meegenomen in de belangenafweging voor het toepassen van het verhuisprimaat is de aanwezigheid van geschikte woningen, die binnen een medisch aanvaardbare termijn beschikbaar zijn. Blijken er binnen een medisch aanvaardbare termijn geen geschikte woningen beschikbaar te zijn, dan kan dat ertoe leiden dat het verhuisprimaat niet mag worden toegepast.

Gemeente, woningcorporaties en huurdersorganisaties werken samen aan de beschikbaarheid van passende en betaalbare woningen. In de prestatieafspraken worden afspraken vastgelegd omtrent de beschikbaarheid, kwaliteit en vastgoedtransitie (koop/verkoop van woningen) en betaalbaarheid van sociale huurwoningen. Het doel van alle partijen is om voldoende en passend aanbod te bieden voor kwetsbare groepen zoals mensen met een beperking.

In het belang van de huurders en uit oogpunt van efficiency, werken woningcorporaties constructief samen bij de uitvoering van het Wmo-beleid. Er worden afspraken gemaakt over het matchen van vrijkomend geschikt aanbod van toe-en doorgankelijke en aangepaste woningen met woningzoekenden met een Wmo-indicatie of het (mee-)financieren van (collectieve) woningaanpassingen.

Als vertrekpunt voor de ambities voor de beschikbaarheid van voldoende woningen voor mensen met een zorgvraag of mobiliteitsbeperking, is in onderstaande tabel 1 het totale woningbezit van de corporaties in Brunssum naar geschiktheid weergegeven, dit is een zogenaamde 0-meting.

Daartoe is de methodiek van het Bouw Advies Toegankelijkheid (BAT) toegepast. Een korte toelichting op deze methodiek is hieronder opgenomen.

Toegankelijkheid sociale huurwoningaanbod corporaties Brunssum per peildatum 01-01-2020*						
	Goedkoop	Betaalbaar 1	Betaalbaar 2	Duur	Geliberaliseerd	TOTAAL
BAT 1: Wandelstok geschikt	2	27	0	0	0	29
BAT 2: Rollator geschikt	11	166	8	9	38	232
BAT 3: Rolstoel geschikt	0	51	31	75	9	166
BAT 4: Zorg geschikt	0	0	1	7	0	8
TOTAAL	13	244	40	91	47	435

*Tabel 1, opgave wonen en zorg in beeld excl. huurwoningaanbod van Weller. Bron: Samen aan de slag in Brunssum, meerjarig kader prestatieafspraken 2021-2025.

Door vergrijzing en extramuralisering wordt de vraag van minder mobiele klanten naar geschikte toe- en doorgankelijke woningen groter. Om het 'langer thuis wonen' voor minder mobiele klanten te faciliteren zorgen we voor voldoende passende woningen voor deze huishoudens. We bouwen hiervoor nieuwe woningen en maken bestaande woningen geschikt. Ook werken we samen met zorgpartners om specifieke zorgwoningen te realiseren.

Gemeente, Woningcorporaties en huurdersorganisaties vinden het belangrijk goed zicht te hebben op de opgave die rond wonen met een mobiliteitsbeperking of zorgvraag op ons af komt. Corporaties beoordelen daarom hun woningaanbod op geschiktheid volgens de (op maat gemaakte) methodiek van het Bouw Advies Toegankelijkheid (BAT). Hiermee ontstaat een beter en gezamenlijk beeld van de geschiktheid van de bestaande woningvoorraad voor huishoudens met een mobiliteitsbeperking of zorgvraag.

Naast inzicht in de geschiktheid van het huidige aanbod voor huishoudens met een mobiliteitsbeperking of zorgvraag, willen deze partijen (gedifferentieerd) inzicht in de vraagontwikkeling van deze doelgroepen.

Ze onderzoeken daarom de ontwikkeling van deze vraag, en zetten dit af tegen de beschikbaarheid van passende woningen binnen het werkgebied. Zo ontstaat beeld bij (het ontstaan van) tekorten.

Met deze inzichten maken we afspraken over het vaststellen en gezamenlijk oppakken van de opgaven. Deze afspraken leggen we in een aanvulling vast in dit meerjarig kader prestatieafspraken 2021-2025.

Aanvullend op de aantallen uit de 0-meting (zie tabel 1) zijn in 2021 beschikbaar:

De corporaties maken de toegankelijkheid en zorggeschiktheid van hun woningaanbod inzichtelijk. Hiervoor beoordelen we de corporatiewoningen volgens de methodiek van het Bouw Advies Toegankelijkheid (BAT). In de bijlage is een toelichting en een voorlopig overzicht van het aantal woningen naar BAT-score opgenomen.					Corporaties			
Door nieuwbouw en renovatie voegen we toegankelijke woningen toe aan het woningaanbod. In het prestatiejaar verwachten we het volgend aantal woningen naar BAT-score toe te voegen.					Wonen Zuid	Weller*	Wonen Limburg	Vincio Wonen
BAT-score 1: Wandelstokgeschikt. Gelijkvloerse woning.					00	00	00	00
BAT-score 2: Rollator bewoonbaar					64	00	00	00
BAT-score 3: Rolstoel bewoonbaar					00	00	25	00
BAT-score 4: Verpleegzorg thuis. Extra ruime rolstoelwoning.					00	11	00	00
De corporaties doen onderzoek naar de ontwikkeling van zorgvragers in het sociale huursegment. De uitkomsten worden opgeleverd in het rapport "Wonen en Zorg in Balans". Voor de regio Parkstad Limburg is door ABF het rapport "Verkenning wonen met zorg 2019-2040" opgeleverd. De stadsregio laat in 2020 een verkenning naar de opgave rond wonen met zorg uitvoeren. In 2021 bespreken we de uitkomsten van deze onderzoeken en stellen we (op hoofdlijnen) de kwantitatieve en kwalitatieve transitieopgave voor wonen en zorg vast.					Corporaties Gemeente Huurlersorganisaties			

Tabel 2, Bron: Prestatieafspraken Brunssum jaarschijf 2021.

Er is in 2021 sprake van een toename van zorggeschikte woningen, omdat de nieuwbouw in de huur hier vooral in voorziet, mede met het oog op een vergrijzende bevolking, ofschoon deze woningen ook geschikt zijn voor (nog) niet 'zorgbehoeftigen'. Met het oog op de verwachte demografische krimp worden vooral portieketagewoningen gesloopt en vervangen door geringere aantallen levensloopbestendige woningen.

Met deze toelichting vertrouwen wij erop u voldoende geïnformeerd te hebben en zien wij uw formeel advies graag tegemoet. Indien gewenst, zijn we echter graag bereid ook mondeling een nadere toelichting te geven.

Namens het college van burgemeester en wethouders Brunssum,

Krachtens mandaat,

Hoofd afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Trix Huizinga